

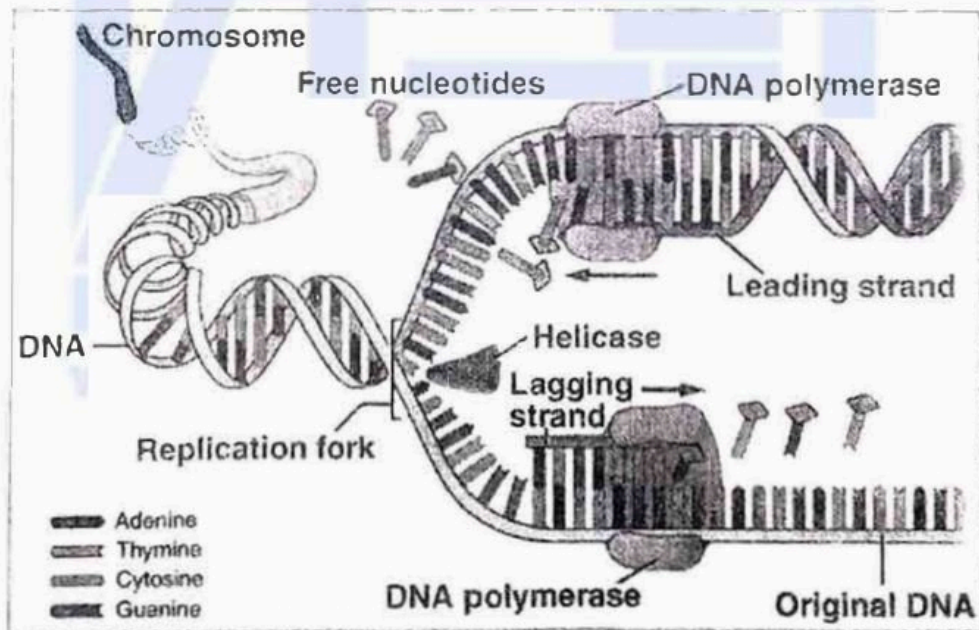
NEW

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාගය - 2019

09 - ජීව විද්‍යාව

නව නිර්දේශය

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

මෙය උත්තරපත්‍ර පරීක්ෂකවරුන්ගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා සකස් කෙරිණි.
ප්‍රධාන/ සහකාර පරීක්ෂක රැස්වීමේ දී ඉදිරිපත්වන අදහස් අනුව මෙහි වෙනස්කම් කරනු ලැබේ.

අවසන් සංශෝධන ඇතුළත් කළ යුතුව ඇත.

ஐ.தொ.ந. (பி.பெ) பீலாடுவ/ க.பொ.த. (உயர் தர)ப் பரீட்சை - 2019
கலி கிரேடுவ/ புதிய பாடத்திட்டம்

ප්‍රථ විද්‍යාව

ප්‍රශ්න අංකය විනා இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය විනා இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය විනා இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය විනා இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය විනා இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.
01.	3	11.	3	21.	1	31.	4	41.	4
02.	2	12.	2/4	22.	5	32.	1	42.	3
03.	5	13.	5	23.	4	33.	2	43.	2
04.	3	14.	4	24.	5	34.	3	44.	2
05.	2	15.	5	25.	3	35.	Any	45.	5
06.	1	16.	2	26.	1	36.	1	46.	5
07.	5	17.	1	27.	3	37.	4	47.	2
08.	1	18.	3	28.	4	38.	4	48.	3
09.	3	19.	3	29.	Any	39.	2	49.	1
10.	4	20.	4	30.	4	40.	5	50.	5

 උසස් පෙළ විද්‍යා/භෞතික/කලා/ව්‍යාපෘති හා තාක්ෂණ විෂය බැරවනවි අදාළ සියලුම ප්‍රශ්න පත්‍ර/සටහන් හා තවත් බොහෝ දෑ ලබා ගැනීමට පිවිසෙන්න www.alevelapi.com වෙත.

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස්පෙළ) විභාගය - 2019

09 - ජීව විද්‍යාව- II

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

1. (A) (i) (a) ජීවීන් තුළ දක්නට ලැබෙන ප්‍රධාන ලිපිඩ ආකාර තුන නම් කරන්න.

- * මේද/ ට්‍රයිග්ලිසරයිඩ/ට්‍රයිස්සයිල් ග්ලිසරෝල්
- * ස්ටෙරොයිඩ
- * පොස්පොලිපිඩ

03 pts

(b) සෛල පටලයේ ප්‍රධාන සංඝටකයක් වන ලිපිඩ ආකාරය කුමක් ද?

- * පොස්පොලිපිඩ

01 pt

(ii) සන්තෘප්ත මේද අම්ල සහ අසන්තෘප්ත මේද අම්ල අතර දක්නට ලැබෙන ප්‍රධාන ව්‍යුහාත්මක වෙනස කුමක් ද?

සන්තෘප්ත මේද අම්ලවල ද්විත්ව බන්ධන දරන (හයිඩ්‍රො)කාබන් දාම නැති අතර, අසන්තෘප්ත මේද අම්ලවල ද්විත්ව බන්ධන (එකක් හෝ කිහිපයක්) සහිත (හයිඩ්‍රො)කාබන් දාම ඇත.

01 pt

(iii) රළු අන්තෘප්ලාස්මීය ජාලිකාවේ කාරණ තුනක් සඳහන් කරන්න.

- * (එයට බැඳුනු) රයිබොසෝම මගින් නිපදවන) ප්‍රෝටීන පරිවහනය කිරීම
- * ග්ලයිකොප්‍රෝටීන සංස්ලේෂණය කිරීම / ආපෝෂාලිත
- * පරිවහන ආශයිකා නිපදවීම / ක්ෂුද්‍රාගාරය / අර්ධමාලය
- * (තම) පටල වර්ධනය (පහසු) කිරීම/ පටල කප්පාන්ත ශාලා ලෙස ක්‍රියා කිරීම

Any 03 pts

(iv) ජීවීන් තුළ දක්නට ලැබෙන රික්තක වර්ග තුනක් නම් කරන්න.

- * සංකෝචක රික්තක
- * ආහාර රික්තක
- * මධ්‍ය රික්තක

03 pts

(v) අනුනත විහාර්තයේ වැදගත්කම් දෙකක් සඳහන් කරන්න.

- * ප්‍රවේණික ස්ථායීතාවය පවත්වා ගැනීම
- * වර්ධනය හා විකසනය
- * ජෛල අලුත්වැඩියාව/ ප්‍රතිස්ථාපනය/ පුනර්වර්ධනය/පටක අලුත්වැඩියාව
- * අලිංගික ප්‍රජනනය

Any 02 pts

(B) (i) කැල්වින් චක්‍රය සිදුවන්නේ හරිතලවයේ කොතැනහි ද?

* පොරය

01 pts

(ii) කැල්වින් චක්‍රයේ ප්‍රධාන පියවර තුන මොනවා ද?

- * කාබන් තිර කිරීම/ (කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ප්‍රතිග්‍රාහකය/ RuBP) / C_2 නිෂ්පාදනය කාබොක්සිල්කරණය
- * (3 PGA) ඔක්සිහරණය
- * කාබන්ඩයොක්සයිඩ් ප්‍රතිග්‍රාහකය/ RuBP පුනර්ජනනය

03 pts

(iii) ප්‍රභාසංශ්ලේෂණයේ ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවන්නේ කොතැනහි ද?

- * ග්‍රානා/ පොරකණිකා/ (හරිතලවය) තයිලකොයිඩ් පටල/ තයිලකොයිඩ් පටල පද්ධතිය

01 pt

(iv) ප්‍රභාසංශ්ලේෂණයේ ආලෝක ප්‍රතික්‍රියාවේදී නිපදවෙන ද්‍රව්‍ය තුන සඳහන් කරන්න.

- * NADPH
- * ATP
- * ඔක්සිජන්/ O_2

03 pts

(v) පත්‍රමධ්‍ය සෛල තුළ ඔක්සිජන් සාන්ද්‍රණයේ වැඩිවීමත් C_3 ශාකවල ප්‍රභාසංශ්ලේෂක නිෂ්පාදනතාවට බලපාන්නේ කෙසේ ද?

- * RUBP, ඔක්සිජන් සමග ප්‍රතික්‍රියා කර/ බැඳී/ Rubisco ඔක්සිජන්ගේ ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවේ.
- * 3PGA/ 3 පොස්ෆොග්ලිසරේට් අනු 01 ක් (පමණක්) නිපදවීම මගින්/ 3PGA අණුවක් අහිමිවීමෙන්/ 50% 3PGA අහිමිවීමෙන්,
- * නිෂ්පාදනතාව අඩුවේ.

03 pts

(C) (i) ජෛවරසායනික පරිණාම වාදයට අනුව මුල්ම සෛල ඇතිවීමේ ප්‍රධාන අදියර හතර නිවැරදි අනුපිළිවෙළින් ලියන්න.

෧.6෭ /කුඩා කාබනික අණුවල අපේරව සංස්ලේෂණය/අකාබනික අණුවලින් කුඩා කාබනික අණු සංස්ලේෂණය

- * (ඉහත කාබනික අණු) බහු අවයවීකරණය වී (කාබනික) මහා අණු නිපදවීම
- * මහා අණු පටල තුළ ඇසිරීම/ ප්‍රාග් සෛල/ ප්‍රාග් සෛල ඇතිවීම
- * න්‍යෂ්ටික අම්ල ස්ව-ප්‍රතිවලිත වීමේ හැකියාව ලබාගැනීම

04 pts

(ii) බහුවංශික යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක් ද?

- * එක් පුරවරයෙකුට වඩා වැඩි භෞතික සම්භවය වීම / $ancestry$ වීම

01 pt

Scanned by CamScanner

(iii) සංයෝගාණුකාරීකය (Zygosporangium) යනු කුමක්දැයි කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

- * දැඩි ව්‍යුහයකි.
- * බහු න්‍යෂ්ටිකය.
- * ජලාස්ම යෝගය/ ජනක සෛල දෙකක/ ජන්මානුකාරී දෙකක සෛල ජලාස්මය භාවිත
- * සහ න්‍යෂ්ටි යෝගය/ න්‍යෂ්ටි භාවිත මගින්
- * ලිංගික ප්‍රජනනයේදී
- * සයිගොමයිකෝටාවන්ගේ ඇති වේ.
- * එය අභිතකර පරිසරවලට/ තත්ත්වවලට/ වියලීමට/ මිදීමට ප්‍රතිරෝධී වේ.
- * පරිවෘත්තියව අක්‍රියයි (අභිතකර පරිසර තත්ත්ව වලදී)
- * එය ඒකගුණ බීජාණු නිපදවයි.

Any 07 pts

(iv) නයිකාධර ශුක්‍රාණු නිපදවීම සමහර ශාකවල දැකිය හැකි ලක්ෂණයකි. එම ලක්ෂණය සමග පහත සඳහන් එක් එක් ලක්ෂණය පෙන්වන වංශයක් බැගින් නම් කරන්න.

ලක්ෂණය	වංශය
(a) බීජ දැරීම	සයිකැඩොපයිටා (Cycadophyta) 01 pt
(b) සනාල පද්ධතියක් නොතිබීම	බ්‍රයෝපයිටා (Bryophyta) 01 pt

(v) (a) පැතැල්ලන් ආසුනි කුලයකට පවත්වා ගැනීමට භාවිත කරන ව්‍යුහ මොනවා ද?

- * සිඵබල්බ/ සිඵසෙසල/ ප්‍රාක් වාක්කිකා

01 pt

(b) නෙමටෝඩාවන්ගේ දේහ කුහරය නම් කරන්න.

- * ව්‍යාජ සිලෝමය

01 pt

40 pts x 2.5 = 100 Maks

2. (A)

(i) සත්ත්වයින්ගේ අපිච්ඡද පටකවල මූලික කෘත්‍ය තුන සඳහන් කරන්න.

- * ආරක්ෂාව
- * ප්‍රාචය
- * අවශෝෂණය

03 pts

(ii) ශාකවල විහාරක සෛලවල ව්‍යුහාත්මක ලක්ෂණ තුනක් සඳහන් කරන්න.

- * සමවිෂ්කම්භික/ (දළවශයෙන්) ගෝලාකාරයි
- * මධ්‍ය න්‍යෂ්ටිය
- * සන සෛල ජලාස්මයක් පැවතීම

03 pts

(iii) ශාකවල අපිච්ඡර්මයේ දක්නට ලැබෙන විශේෂිත සෛල වර්ග දෙකක් නම් කරන්න.

- * ට්‍රිකෝම
- * පාලක සෛල
- * මූලකේෂ

Any 02 pts

(iv) ආසුන ජලයේ ගිල් වූ එක එකක් 5 cm පමණ දිගු අමු අර්තාපල් තිරු 12ක් සහ ප්‍රස්තාර කඩදාසි මත තැබූ පෙට්ටි දීප්‍රි හයක් ඔබට සපයා ඇත. එම එක් එක් පෙට්ටි දීප්‍රියේ 0.15 M, 0.20 M, 0.25 M, 0.30 M, 0.35 M සහ 0.40 M යන සාන්ද්‍රතාවන්ගෙන් යුත් සුක්‍රෝස් ද්‍රාවණය බැගින් ඇත. දී ඇති අමු අර්තාපල් පටකයේ ජල විභවය නිර්ණය කිරීම සඳහා අනුගමනය කරන පියවර නිවැරදි අනුපිළිවෙළින් සඳහන් කරන්න.

- * අර්තාපල් තිරු දෙක බැගින් එක් එක් සුක්‍රෝස් ද්‍රාවණයක/පෙට්ටි දීප්‍රියක (සමපූර්ණයෙන්) ගිල්වන්න.
- * (පෙට්ටි දීප්‍රිය යට ඇති) ප්‍රස්ථාර කඩදාසිය භාවිතයෙන් ඒවායේ දිග (වහාම) මැන ගන්න.
- * (වැසූ/ ආවරණය කළ පෙට්ටි දීප්‍රි) මිනිත්තු 30 - 60 නබන්න.
(මෙම කාල පරාසය තුළ ඔනෑම අගයක් පිළිගනී)
- * අර්තාපල් තිරු වල දිග මිනින්න. (සහ මධ්‍යයන අගය ගණනය කරන්න)
- * (මධ්‍යයන) දිග වෙනස් වීමේ (ප්‍රතිශතය) Y අක්ෂයට ගෙන සුක්‍රෝස් ද්‍රාවණයේ මෞලිකතාවය/ සාන්ද්‍රණය X අක්ෂයට ගෙන ප්‍රස්ථාරයක් අඳින්න./ (මධ්‍යයන) දිග වෙනස් වීමේ (ප්‍රතිශතය) සහ සුක්‍රෝස් ද්‍රාවණයේ මෞලිකතාවය/ සාන්ද්‍රණය අතර ප්‍රස්ථාරයක් ප්‍රස්ථාරයක් අඳින්න.
- * (ප්‍රස්ථාරය මගින්) දිග වෙනස් වීමක් නොමැති සුක්‍රෝස් ද්‍රාවණයේ සාන්ද්‍රණය නිර්ණය කරන්න.
- * ජල විභවය (අදාළ දත්ත) වඟු මගින් නිර්ණය කරන්න.

07 pts

(v) ශාක තුළ කැල්සියම්වල කෘත්‍යය තුනක් සඳහන් කරන්න.

- * මධ්‍ය සුස්තරයේ / සෛල බිත්තියේ/ සංඝටකයකි/ මධ්‍ය සුස්තරය/සෛල බිත්තිය සෑදීමට සහභාගී වේ.
- * පටලයේ ව්‍යුහය පවත්වා ගනී
- * පටල පාරගම්‍යතාව පවත්වා ගනී
- * සංඥා ගමන් කරවීම/ පාරනයනය

Any 03 pts

(B) (i) ප්‍රත්‍යාසංස්ලේෂක ජන්මාණුශාක සහිත ශාක ගණය දෙකක් නම් කරන්න.

- * *Pogonatum*
- * *Nephrolepis*
- * *Marchantia*
- * *Anthoceros*

Any 02 pts

(ii) අවම ලෙස විකසනය වූ ජන්මාණුශාක සහිත ශාක කාණ්ඩය නම් කරන්න.

- * ඇන්තොපයිටා (Anthophyta)/ ආවෘත බීජක ශාක/ සපුෂ්ප ශාක

01 pt

(iii) 'සොරස' යනු මොනවා ද?

- * බීජානු ධානි සමූහ/ බීජානුධානි පොකුරු

01 pt

(iv) පරාගණය යනු කුමක් ද?

- * (පරිනත කලංකය/ පිම්බය මත පරාග පැන්පත් වීම/ පරාග පිම්බය/පරිනත කලංකය මතට ගමන් කිරීම)

01 pt

(v) සයිටොකයිනීන් මගින් ශාක තුළ ඉටු කරනු ලබන කෘත්‍යය තුනක් සඳහන් කරන්න.

- * කඳෙහි/ මුලෙහි/ සෛල විභාජනය යාමනය කරයි./ චාලනය කරයි
- * බීජ ප්‍රරෝහනය උත්තේජනය කරයි./ ප්‍රේරණය කරයි.
- * අග්‍රස්ථ ප්‍රමුඛතාවය විකරණය කරයි./ පාර්ශ්වික/ කක්ෂීය අංකුර වර්ධනය දිරි ගන්වයි. / අග්‍රස්ථ අග්‍රයන්හි නිෂ්පාදනය කරයි.
- * අපායන පටක වලට පෝෂක වලනය දිරි ගන්වයි.
- * පත්‍ර වෘද්ධතාව පමා කරයි.

Any 03 pts

(C) (i) (a) මිනිසාගේ උණ්ඩුකය පිහිටන්නේ ආහාර මාර්ගයේ කොතැනහි ද?

- * ශේෂාන්ත්‍රකය මහාන්ත්‍රකයට විවෘත වන ස්ථානයේ/සන්ධියේ/ කුඩා අන්ත්‍රය සහ මහා අන්ත්‍රය අතර/ශේෂාන්ත්‍රකය සහ මහාන්ත්‍රකය අතර

01 pt

(b) මිනිසාගේ ආමාශයික ග්‍රන්ථිවල පෙප්සිනෝජන් ස්‍රාවය කරනු ලබන සෛල වර්ගය නම් කරන්න.

- * ප්‍රධාන සෛල

01 pt

(ii) බේටයේ ඇති ස්වාරක්ෂකවල ප්‍රධාන කාර්යය කුමක් ද?

- * දත් දිරායෑම වැළැක්වීම (අම්ල උදාසීන කිරීම මගින්)

01 pt

(iii) ආන්ත්‍රික අංශුලිකාවල අපිච්ඡදය හරහා පහත සඳහන් ද්‍රව්‍ය පරිවහනය කෙරෙනුයේ සක්‍රීය ව ද අක්‍රීය ව ද යන්න සඳහන් කරන්න.

- (a) විටමින්: සක්‍රීයව
- (b) ඇමයිනෝ අම්ල: සක්‍රීයව
- (c) ෆර්ක්ටෝස්: අක්‍රීයව

03 pts

(iv) (a) ආන්ත්‍රික අංශුලිකාවල රුධිර කේශනාලිකා එක්වීමෙන් නැනෙන ප්‍රධාන රුධිර වාහිනිය නම් කරන්න.

- * යාකෘතික ප්‍රතිහාර ශිරාව

01 pt

(b) දේහ කොටස්වලට රුධිරය සැපයීම සඳහා ද්විත්ව සංසරණය, ඒක සංසරණයට වඩා ඵලදායී වන්නේ මන් ද?

- * (සංස්ථානික සංසරණයේ දී (හෘදය මගින් ක්‍රියාත්මක කරන) අධික පීඩනය නිසා/ අධික පීඩනය යටතේ අවයවයවලට රුධිරය සැපයීම

01 pt

(v) (a) අධ්‍යාතනීය යනු කුමක් ද?

- * (සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා)වැඩි රුධිර පීඩනයක් කාලයක් තිස්සේ පැවතීම

01 pt

* වතුගස්වලට හානිවීම / අක්ලික / අක්ලික නි

- Any 05 pts

3. (A) (i) සක්‍රීය ප්‍රතික්ෂේපය සහ අක්‍රීය ප්‍රතික්ෂේපය අතර ඇති ප්‍රධාන වෙනස්කම් හතක් සඳහන් කරන්න.

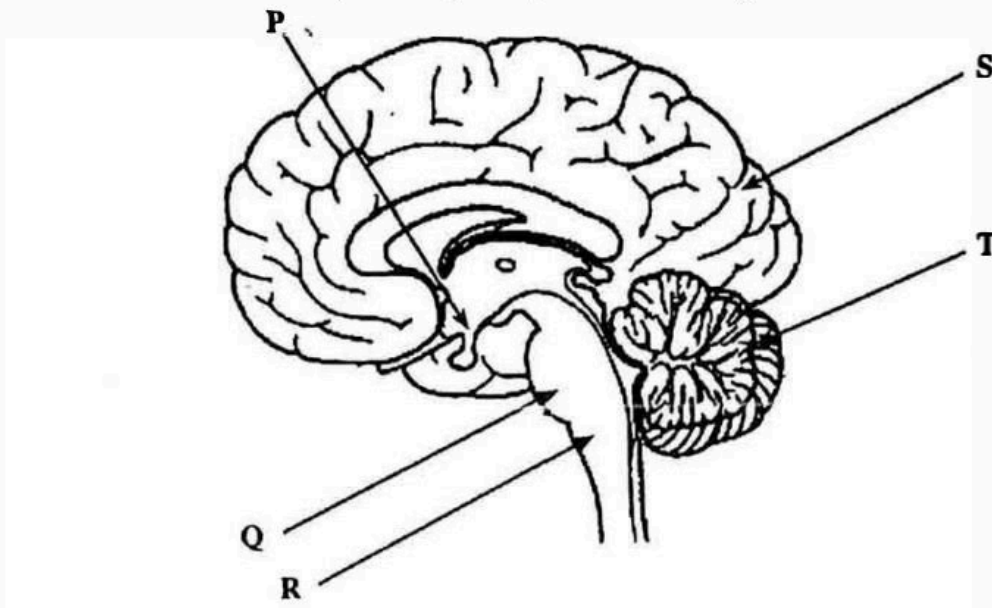
Any 03 pts

02 pts

1 pt

Any 2pts

(v) මෙම ප්‍රශ්නය මිනිස් මොළයේ පහත සඳහන් රූප සටහන මත පදනම් වේ.

(a) ඉහත රූප සටහනේ P, Q, R, S සහ T ලෙස සලකුණු කර ඇති ව්‍යුහ නම් කරන්න.

P ... හයිපොතලමස	Q වැරෝලි සේතුව
R ... සුළුමනා ශිර්ෂකය	S මස්තිෂ්කය/අපරකපාල කණ්ඩකාව/ මස්තිෂ්ක අර්ධ ගෝලය
T ... අනුමන්තිෂ්කය	

5pts

(b) මිනිසාගේ පහත සඳහන් කාර්යයන් සඳහා වැදගත් වන ව්‍යුහ නම් කරන්න.

ඉරියව්ව පවත්වා ගැනීම:	අනුමන්තිෂ්කය/ T	1pt
දිවීම සමායෝජනය කිරීම:	සුළුමනා ශිර්ෂකය/ R , වැරෝලි සේතුව/Q	2pts
පිපාසය යාමනය කිරීම:	හයිපොතලමස/ P	1pt

www.alevelapi.com

(B) (i) සංවේදක ප්‍රතිග්‍රාහකයක් යනු කුමක් ද?

- * විශිෂ්ට උත්තේජයක් හඳුනා ගැනීම සඳහා විශේෂනය වූ ව්‍යුහයක් වන මෙයට,
- * එම උත්තේජයේ ශක්තිය වෙනස් වන පටල විභවයක් බවට පරිවර්තනය කර
- * එය ක්‍රියා විභවයක් ලෙස මධ්‍ය ස්නායු පද්ධතියට සම්ප්‍රේෂණය කිරීමට හැකියාව ඇත.

3pts

(ii) ශබ්ද කම්පන දැන ගැනීම සඳහා ඇති ප්‍රතිග්‍රාහක පිහිටා ඇත්තේ මිනිස් කන් කොතැනහි ද?

පාදාශ්‍ර පටලය/ කොර්ටි අවයවය

1pt

(iii) මිනිසාගේ පූර්ව පිටිපුටුරිය මගින් ස්‍රාවය කරනු ලබන පෝෂී හෝර්මෝන දෙකක් නම් කරන්න.

- * ස්‍රුතිකා උත්තේජක හෝර්මෝනය/ FSH
- * ලුටෙයිනිකාරක හෝර්මෝනය/ LH
- * තයිරොයිඩ් උත්තේජක හෝර්මෝනය/TSH
- * අධිවෘක්ක බාහික හෝර්මෝනය/ ACTH

Any 02 pts

(iv) මිනිසාගේ අත්කරාසර්ග පද්ධතිය හා සම්බන්ධ ධන ප්‍රතිපෝෂී යන්ත්‍රණයක් මගින් සිදුවන යාමන සඳහා නිදසුනක් දෙන්න.

- * දරු උපතේදී/ දරු ප්‍රසූතියේදී/ කිරි විසර්ජනයේදී ඔක්සිටෝසින් (වල කාර්යයභාරය/ ක්‍රියාව මගින් සිදුවන යාමනය)

1pt

(v) වර්ග 2 දියවැඩියාවේදී රුධිර ග්ලූකෝස් මට්ටම සාමාන්‍ය මට්ටමට වඩා වැඩි වන්නේ මන් ද?

- * රුධිරයෙන් ග්ලූකෝස් ලබා ගැනීමට ඉලක්ක සෛල අපොහොසත් වීම.

1pt

(C) (i) (a) මිනිසාගේ වෘෂණ උදර කුහරයෙන් පිටත පිහිටීමේ වැදගත්කම සඳහන් කරන්න.

- * හොඳින්/ කාර්යක්ෂමව ශුක්‍රානු නිපදවීම සඳහා දේහ උෂ්ණත්වයට වඩා සිසිල්වීමට/ අඩු උෂ්ණත්වයක් පවත්වා ගැනීමට

1pt

(b) මිනිසාගේ වෘෂණවල සිට මුත්‍රමාර්ගය දක්වා ශුක්‍රාණු ගමන් ගන්නා මාර්ගය නිවැරදි අනුපිළිවෙළින් ලියන්න.

- * (ශුක්‍රධර නාලිකාව) → අපිවෘෂණය → ශුක්‍ර නාලය → විසර්ජක ප්‍රනාලය → (මුත්‍ර මාර්ගය)

1pt

(c) මිනිසාගේ පුරස්ථ ග්‍රන්ථි ස්‍රාවයේ ඇති ශුක්‍රාණු පෝෂකය කුමක් ද?

X

No marks

(ii) (a) හෝර්මෝන නිපදවන සෛල ඇත්තේ මිනිස් ඩිම්බකෝෂයේ කුමන ව්‍යුහවල ද?

- * (වර්ධනය වන/ග්‍රාෆියන්/ඩිම්බ) ස්‍රුතිකාව
- * පිතදේහය

2pts

(b) සංකේතනය යනු කුමක් ද?

- * (ඒක ගුණ) අක්‍රාණ්‍ය/ පුංජන්ත්‍රිණ නෂ්ටිය/ ප්‍රාත් නෂ්ටිය හා (ඒක ගුණ) අණ්ඩ/ජායා ජන්මාණ්‍ය/ ඩිව්‍ය නෂ්ටිය/ප්‍රාත් නෂ්ටිය පැහිම/ හාචිම.
(ඒක ගුණ) ශුක්‍රාණ්‍යවත හා අණ්ඩයක/ ඩිව්‍යයක/ පුං සහ ජායා ජන්මාණ්‍යවත නෂ්ටි පැහිම/ හාචිම.

1 p1

(c) අධිපතිවරයා සිද්ධිත්තේ මානව හරිතාගමික වශයෙන් කළුන ප්‍රතිපත්තියද?

- * ප්‍රාථමික අවධිය

1 pt

(iii) (a) ගරහණිභාවය මුල් අවස්ථාවේදී ම හඳුනාගැනීම සඳහා කාන්තා ලක්ෂණ පරීක්ෂාපටුම පදනම් වන්නේ කුමක් ද?

- * මුත්‍රවල රුධිරයේ hCG නිධිම

1 pt

(b) ආධාරිත ප්‍රජාතන්‍ය සාක්ෂණ ක්‍රමවේද සඳහා නිදසුන් දෙකක් දෙන්න.

- * නාලස්ථම්බි සිදුකරන සංසේචනය/ IVF
- * අන්තඃසෛඛ්‍යාසම්භවය හතරැස් නික්මීම/ ICSI

2pts

(iv) (a) සන්ධාරණය, ආරක්ෂාව සහ චලනයට අමතර ව මිනිස් කංකාල පද්ධතිය මගින් ඉටු කරනු ලබන කෘත්‍ය ගුණ සඳහන් කරන්න.

- * කැලසියම් සංචිතකිරීම/ නිදහස්කිරීම
- * පොස්පරස්/පොස්පේට් සංචිතකිරීම/නිදහස්කිරීම
- * රුධිර සෛල නිෂ්පාදනය/ සුදු රුධිරාණු නිපදවීම/ රතු රුධිරාණු නිපදවීම

3pts

(b) මිනිස් නිස්කටලේ හිස සැලීමේ වලනය සඳහා උපකාරී වන ව්‍යුහාත්මක සැකසීම කුමක් ද?

No marks

(c) කැපීපෙනෙන ද්විතීයික කණ්ඩක ප්‍රසාරයක් දක්නට ලැබෙන්නේ මිනිසාගේ කුමන කශේරුකාවල ද?

- * 3 සිට 6 දක්වා / දර්ශීය ග්‍රේට් කශේරුකා

1 pt

(v) (a) 'සාකෘතියරයක්' යනු කුමක් ද?

- * විලිඛිත ජේශී සෛලයක/ තත්කූලක ඇති (පුනරාවර්ති) සංකෝචක ඒකක/ ජේශී කෙදිත්තක අනුයාත/ යාබද Z රේඛා දෙකක් අතර ප්‍රදේශය./ විලිඛිත ජේශීයක කාන්තමය ඒකකය

සාකෘතිය හා තාත් කල්පිත කාන්තමය ඒකකය

1pt

(ජේශීයත / ජේශී සෛලයක / ජේශී තත්කූලක)

(b) විලිඛිත ජේශීවල සංකෝචනය පිළිබඳ ව දැනට පිළිගෙන ඇති වාදය නම් කරන්න.

- * සර්පණ සුත්‍රිකා වාදය

1pt

40 pts x 2.5 = 100 marks

4. (A) (i) පෙළවැල් සටහනක් යනු කුමක් ද?

- * දී ඇති පවුල් ගසක කිසියම් ගති ලක්ෂණයක/ ලක්ෂණයක ආවේණිය රූපසටහනකින් නිරූපණය කිරීම

1pt

(ii) පෙළවැල් සටහනක් පිළියෙළ කිරීම සඳහා අවශ්‍ය දත්ත මොනවා ද?

- * පරම්පරා කිහිපයක කිසියම් ගති ලක්ෂණයක්/ ලක්ෂණයක් පිළිබඳ දත්ත

1pt

(iii) පෙළවැල් සටහනක භාවිත කෙරෙන පහත සඳහන් එක් එක් සංකේතය මගින් නිරූපණය කරනු ලබන්නේ කුමක් ද?

- ☒ ... බලපෑමට ලක්වූ/ රෝගී පිරිමියා
- ☐ ... (සාමාන්‍ය) ස්ත්‍රිය/(බලපෑමට ලක් නොවූ) ස්ත්‍රිය

2pts

(iv) ගණකයක හාඩි-වයිත්බර්ග් සමතුලිතතාව $p^2 + 2pq + q^2 = 1$ යන සමීකරණයෙන් දැක් වේ. මෙහි p සහ p^2 යනුවෙන් දැක්වෙනුයේ මොනවා ද?

p ... ප්‍රමුඛ ඇලීලයේ සංඛ්‍යාතය/ අනුපාතය

p^2 ... ප්‍රමුඛ සමපුරුණයන්ගේ සංඛ්‍යාතය/ අනුපාතය

2pts

(v) පුද්ගලයින් 100,000කින් පමණ සමන්විත ගණකයක 4,000ක් පමණ නිලීන ගති ලක්ෂණය පෙන්වති. මෙම ගණක හාඩි-වයිත්බර්ග් සමතුලිතතාවේ පවති නම් මෙම ලක්ෂණය සඳහා පුද්ගලයින් කීදෙනෙකු පමණ විෂමයෝගී වේ ද?

- * 32,000

1pt

(B) (i) DNA සංශ්ලේෂණයේදී RNA පොලිමරේස්වල වැදගත්කම සඳහන් කරන්න.

- * DNA අවිච්ච මත රයිබොනියුක්ලියෝටයිඩ එක් කරමින් RNA සංශ්ලේෂණය ආරම්භ කිරීම.
- * (DNA අවිච්ච මත)(කෙටි)RNA ප්‍රථමකයක්/ මූලිකයක් සෑදීම/ එක් කිරීම / 2 pts
- * DNA-RNA මුහුමක් සාදා DNA පොලිමරේස් ක්‍රියාව පහසු කිරීම

3 pts

(ii) පොලිපෙප්ටයිඩ හැර ජානවල අවසාන එල දෙකක් නම් කරන්න.

- * රයිබසෝමීය RNA / rRNA
- * සංක්‍රාමී RNA / පරිවහන RNA / tRNA

2pts

(iii) ප්‍රවේණි ප්‍රභේදනවල ප්‍රභවය කුමක් ද?

- * විකෘති

1pt

(iv) නිරෝධ සිතියමකින් (Restriction map) බලාපොරොත්තු වන තොරතුරු මොනවා ද?

- * සීමා ස්ථානවල පිහිටීම සහ
- * සීමා ස්ථාන අතර දුර

2pts

(v) (a) DNA ඇඟිළි සලකුණුවල භාවිත දෙකක් දෙන්න.

- * පිත්තෘත්වය/ දෙමාපියත්වය පරීක්ෂා කිරීම
- * අපරාධකරුවන් හඳුනා ගැනීම
- * වින්දිතයින් හඳුනා ගැනීම
- * ව්‍යාධි ජනකයන්/ ආසාදක ජීවීන්/ ආසාදක කාරක හඳුනා ගැනීම/ අනාවරණය කිරීම

Any 02 pts

(b) ශාක ජාන ඉංජිනේරු විද්‍යාවේදී විශේෂයෙන් භාවිත කරනු ලබන DNA ප්‍රවේශන ක්‍රමය නම් කරන්න.

- * *Agrobacterium* හරහා/ භාවිතයෙන්/ මගින් සිදුවන (ප්‍රවේශන ක්‍රමය)
Agrobacterium මැදිහත්ව (ජාන හුවමාරුව)

1pt

(C) (i) පාරිසරික ජීව විද්‍යාවේදී වාසස්ථානය යන්නෙන් අදහස් කෙරෙන්නේ කුමක් ද?

- * විශේෂයක්/ ජීවියෙක් ජීවත්වන භෞතික ප්‍රදේශය

1pt

- (ii) (a) පරිසර පද්ධතියක අපේච වන අපේච සංඝටක සැලකූ විට දක්නට ලැබෙන අන්තර්ක්‍රියා ආකාර ඔබ සඳහන් කර ඒ එක එකක් සඳහා නිදසුනක් බැගින් දෙන්න.

අන්තර්ක්‍රියා ආකාරය

නිදසුන

පේච - පේච

ආහාරය / ආරක්ෂාව
තරගය/ සහජීවනය/ සහභෝජීත්වය/
අනෙත්‍යාභාරය/ පරපෝෂිතතාව/ විලෝපිතතාව/
භෝජන (අන්තර්) සම්බන්ධතා

පේච - අපේච

ශාක මගින් ජලය/ පෝෂක ලබා ගැනීම(පසෙන්)/
ශාක/සතුන්/(වාතයෙන්) ඔක්සිජන් ලබා ගැනීම/

අපේච - අපේච

පසේ සිදුවන රසායනික ප්‍රතික්‍රියා

(නිදසුන පමණක් ලියූ විට ලකුණු නොලැබේ.)

6pts

- (b) පරිසර පද්ධති විවිධත්වය යනු කුමක් ද?

- * ජීවී ලෝකයේ වාසස්ථානවල, ජීවී ප්‍රජාවන්ගේ හා පාරිසරික ක්‍රියාවලිවල විවිධත්වය/ වෙනස්කම්

1pt

- (iii) (a) ධජයධාරී විශේෂයක් යනු කුමක් ද?

- * සංරක්ෂණය අවශ්‍ය පරිසර පද්ධතියක් නියෝජනය සඳහා සංකේතයක් ලෙස තෝරාගත් විශේෂයක්

1pt

- (b) ශ්‍රී ලංකාවේ ධජයධාරී විශේෂයක් නම් කරන්න.

- * කැහිබෙල්ලා/ Blue magpie

1pt

- (iv) සත අපද්‍රව්‍ය විවෘත ව බැහැර කිරීම නිසා ඇතිවන පාරිසරික ගැටලු සඳහන් කරන්න.

- * රෝගවාහකයින්/ මදුරුවන්/ මැස්සන්/ මීයන් බෝවන ස්ථාන ඇති වීම/
- * ජලය මගින් බෝවන/ ව්‍යාප්තවන රෝග/ ටයිෆොයිඩ්/ පැරාටයිෆොයිඩ්/ උණසන්නිපාතය/ කොළරාව/ අතිසාරය/ පාවනය/ ආමාශයාන්ත්‍රික ප්‍රදාහය පැතිරීම.
- * දුර්ගන්ධයක් ඇති වීම.
- * මිනිස් පිටවීම/ පිපිරීමට හේතුවීම/ මිනිසාගේ උණුසුම් වීමට දායක වීම.
- * (භූගත)ජලය/ ජල ප්‍රභව දූෂණය විය හැක.

any 5 pts

- * නිකාය දූෂණය

- * අනෙකුත් දූෂණය

(v) සනීපාරක්ෂක හූ පිරවුමක් යනු කුමක් දැයි කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.

- * අපද්‍රව්‍ය බැහැර කිරීමේ ඉංජිනේරු ක්‍රමයකි./ සැලසුම් සහගත ක්‍රමයකි.
- * අපද්‍රව්‍ය ස්ථර වශයෙන් පතුරා,
- * තදින් සුසංහිතව/ පරිමාව විශාල වශයෙන් අඩු කර,
- * අපද්‍රව්‍ය පස් තට්ටුවලින් ආවරණය කොට,
- * අපද්‍රව්‍ය විශෝජනයට ලක් කරයි.
- * ඒ ජෛවීය හා
- * රසායනික ක්‍රියාවලි මගිනි.

7 pts

40 pts x 2.5 = 100 marks

B කොටස - රචනා

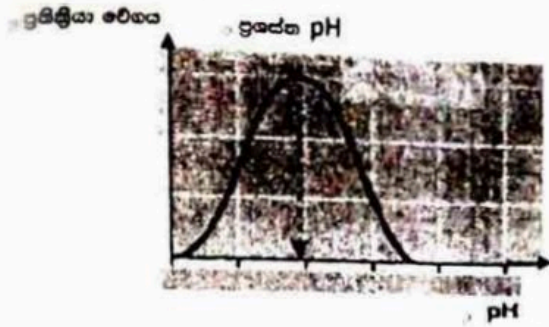
5. (a) **රත්මයාල පාසාලයේ ප්‍රධාන කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.**

1. (කොහෝ) එන්සයිම නොමැති ප්‍රෝටීන වේ.
2. ඒවා කෙටි උෂ්ණත්ව වේ.
3. ඒවා ඔබ්බේ ප්‍රතික්‍රියාවේ පිළිතුරු වැඩි කරන්නේ.
4. ප්‍රතික්‍රියාවේ සක්‍රිය ක්ෂේත්‍රය අඩු කිරීම හේතු වේ.
5. (කොහෝ) එන්සයිම කාලයත් සමඟ ක්‍රියාත්මක වේ.
6. ඒවා අන්තර්ගත ස්ථානවල සිටින අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක වේ.
7. ඒවා උපස්ථාපකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක වේ.
8. කොහෝ ස්වභාවික එන්සයිම උපස්ථාපකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක වේ.
9. එන්සයිමය ප්‍රතික්‍රියාවේ පිළිතුරු කොටස (pH) ඒවා ක්‍රියාත්මක වේ.
10. ප්‍රතික්‍රියාවේදී, ඒවා වැඩි වීමෙන් ඒවා නැවත නැවත ක්‍රියා කරන ඒවා නොමැත.
11. ඒවා ප්‍රතික්‍රියාව සිදුවන (විෂිෂ්ට) එන්සයිමය උපස්ථාපකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක වේ.
12. සමහර එන්සයිමවලට (ක්‍රියාකාරීත්වය) ප්‍රතික්‍රියාව උපස්ථාපකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර ඒවා ක්‍රියාත්මක වේ.

(b) (i) එන්සයිමය ප්‍රතික්‍රියාවේ පිළිතුරු කෙටියෙන් pH සහ උෂ්ණත්වය සලකා බැලීම කරන්න.

pH අගයේ බලපෑම

1. එන්සයිම යම් pH පරාසයක් තුළ (වඩාත්) කාර්යක්ෂම වේ. ක්‍රියාකාරී.
2. ප්‍රතික්‍රියාවේ උපරිම පිළිතුරු පෙන්වන pH අගය, එම එන්සයිමයේ ප්‍රශස්ත pH අගය නම් වේ.
3. ප්‍රශස්ත pH අගයට වඩා pH අගයේ අඩු හෝ වැඩි වීමෙන් ඒවා ක්‍රියාකාරීත්වය/ ප්‍රතික්‍රියා වේගය අඩුවේ.
4. මෙය සිදුවිය හැක්කේ, රසායනික බන්ධන වෙනස් වීමෙනි.
5. (එම රසායනික බන්ධන) එන්සයිම - උපස්ථාපකයේ සංකීර්ණය පැදීමට සහභාගී වන ඒවා ය./ එන්සයිම - උපස්ථාපකය නැතිව වැළඳෙයි.

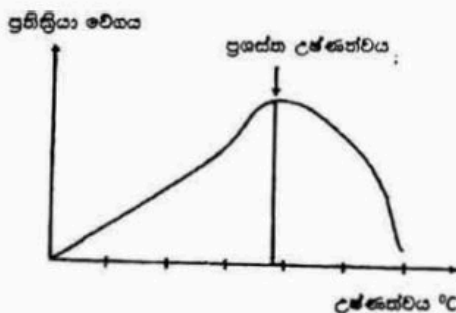

සම්පූර්ණයෙන් නම් කරන ලද නිවැරදි රූප සටහනක් අවශ්‍ය වේ.

(ලකුණු 04/ 0)

උෂ්ණත්වයේ බලපෑම

6. උෂ්ණත්ව වැඩිවීමේදී අණුවල චලිතය වැඩි වේ.
7. එනිසා (වලනය වන) එන්සයිම අණුවල,
8. හා උපස්ථර අනුවල වේගය වැඩිවේ.
9. එම නිසා එන්සයිමයේ සක්‍රිය ස්ථාන හා උපස්ථර අණු සංසර්වණ සම්භාවිතාව/සංසර්වණ වැඩි වේ.
10. සංසර්වන වැඩි වීමෙන් ප්‍රතික්‍රියාව සිදු වීමේ අවස්ථාවන් වැඩි වේ./ප්‍රතික්‍රියා ශීඝ්‍රතාව වැඩිවේ.
11. මෙය යම් කිසි අගයක් දක්වා/ ප්‍රයෝග උෂ්ණත්වය දක්වා අඛණ්ඩව සිදු වේ.
12. ඉන් ඔබ්බට එන්සයිමයේ ක්‍රියාකාරිත්වය/ ප්‍රතික්‍රියා ශීඝ්‍රතාව ශීඝ්‍රයෙන් අඩු වේ.
13. එන්සයිමයේ ගුණ හානි වීම/දුස්වාහාවීකරණය වීම සිදු වේ.
14. ඒ නයිට්‍රජන් බන්ධන බිඳවැටීම.
15. අයනික බන්ධන බිඳවැටීම සහ
16. (එන්සයිමයේ සක්‍රිය ස්ථානයේ ඇති) අනෙකුත් දුර්වල රසායනික බන්ධන බිඳ වැටීම නිසා,
17. එන්සයිමයේ සක්‍රිය ස්ථානයේ හැඩය වෙනස් වීමෙන්.
18. එහි අනුපූරක ස්වභාවය වෙනස් වීමෙන්.
19. එන්සයිමයේ සක්‍රිය ස්ථාන හා උපස්ථර අණු (අනුපූරක ලෙස) බැඳීම/ එන්සයිම-උපස්ථර සංකීර්ණ සෑදීම වැළැක්වීමෙනි.
20. මෙය ප්‍රතික්‍රියා ශීඝ්‍රතාව අඩු කරයි.

සම්පූර්ණයෙන් නම් කරන ලද නිවැරදි රූප සටහනක් අවශ්‍ය වේ.

(ලකුණු 04/0)

(b) (ii) එන්සයිමය ප්‍රතික්‍රියාවලදී කර්මකාරී සහ කර්මකාරී නොවන නිශේධක ක්‍රියා කරන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

1. කර්මකාරී නිශේධකය එන්සයිමයේ සක්‍රීය ස්ථාන සඳහා උපස්ථරය සමග (එන්සයිමව) තරඟ කරයි.
2. ඒ ඒවා උපස්ථරයේ (ස්වභාවිකව/ හැඩයට) සමානවීම නිසාය.
3. එමනිසා පවතින සක්‍රීය ස්ථාන සංඛ්‍යාව අඩු වේ.
4. කර්මකාරී නිශේධක (විල ක්‍රියාකාරී) (බොහෝ විට) ප්‍රත්‍යාවර්තීය වේ.
5. කර්මකාරී නොවන නිශේධක උපස්ථර (අණු) සමග තරඟ නොකරයි.
6. ඒවා එන්සයිමයේ සක්‍රීය ස්ථාන නොවන ස්ථානයකට (නොවසන) බැඳී.
7. එන්සයිමයේ සක්‍රීය ස්ථානයේ හැඩය වෙනස් කර.
8. එන්සයිම - උපස්ථර සංකීර්ණය සෑදීම සඳහා සක්‍රීය ස්ථානයේ කාර්යක්ෂමතාව එලඳායිතාව අඩු කරයි. එන්සයිම උපස්ථර සංකීර්ණය සෑදීම වලකයි.

$$12 + 20 + 8 = 40$$

$$\text{මනැම } 36 \times 4 = \text{ලකුණු } 144$$

$$\text{රූප සටහන් සඳහා ලකුණු } 08$$

$$\text{උපරිම ලකුණු } 150$$

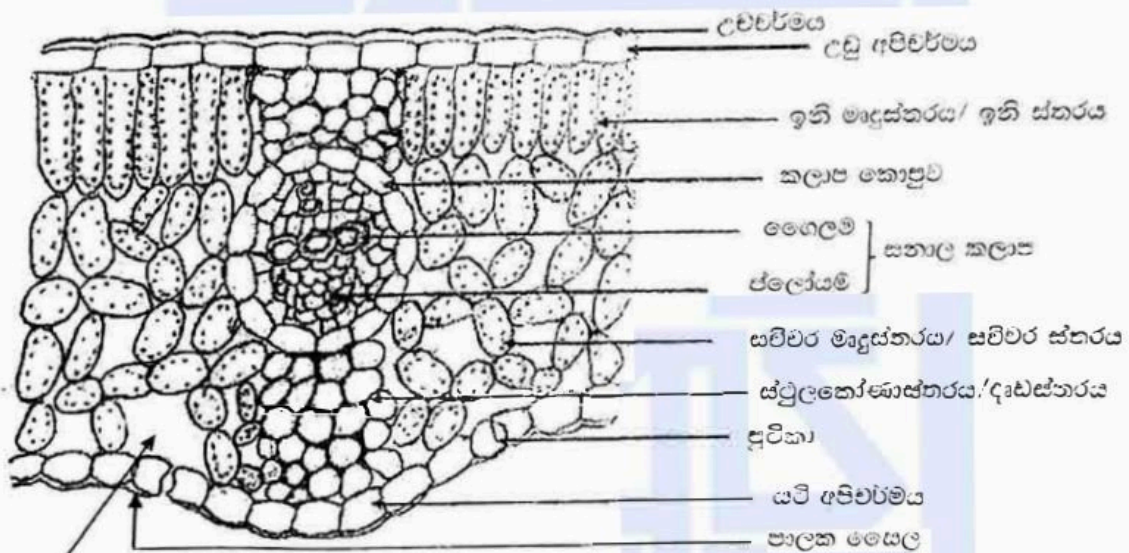
6. (a) හරස්තට්ත පෙතෙහි පිටි දැඩිය ද්විවිසමය ශාඛ පත්‍රයක සවක චක්‍රයක විස්තර කර. එහි දක්නට ලැබෙන විවිධ චක්‍රවල නාම සඳහන් කරන්න.

1. පිටතම, බාහිරම ස්තරය අපිචර්මයයි. (එය පත්‍රයේ දෙපැත්තේම) උඩු සහ යටි අපිචර්මවල ඇත.
2. එය නති සෙසල ස්තරයකි.
3. උච්චර්මයෙන් ආවරණය වී ඇත.
4. අපිචර්මයේ පූටිකා ඇත.
5. ඒවා පාලක සෙසලවලින් වට වී ඇත.
6. පත්‍ර මධ්‍යය මෘදුස්ථර සෙසලවලින් සමන්විත වන අතර එය,
7. උඩු හා යටි අපිචර්ම අතර ඇත.
8. පත්‍රයේ ඉහල කොටසේ/ උඩු අපිචර්මයට (එතාම) යටින්,
9. (පත්‍ර මධ්‍යයේ) ඉති මෘදුස්ථර ඇත.
10. එය දිගටි සෙසලවලින් (එක් ස්ථරයකින් හෝ වැඩි ස්ථර සංඛ්‍යාවකින්) සමන්විතයි.
11. සවිවර ස්ථරය (ලිහිල්ව ඇසුරුනු මෘදුස්ථර සෙසල වලින් සමන්විත අතර),
12. වාත අවකාශ/ අන්තර් සෙසලීය අවකාශ සහිතයි.
13. එය ඉති මෘදුස්ථරය හා යටි අපිචර්මය අතර පිහිටයි.
14. පත්‍ර මධ්‍ය සෙසල තුළ හරිතලව අඩංගුය.
15. සනාල පටක/සනාල කලාප/ තාරටි තුළ ශෛලම හා ප්ලෝයම ඇත.
16. තාරටියේ බාහිර ස්තරය කලාප නොපු ස්තරයයි/ සෙසලයි.
17. (ප්‍රධාන තාරටියේ ඉහල හා පහල පැතිවල) දෘඩස්ථර/ ස්ප්‍රිලකෝණාස්ථර ඇත.

කෘත්‍යයන්

18. උච්චර්මය - ජල හානි වීම වලක්වයි./ ආරක්ෂාව
19. අපිචර්මය - ආරක්ෂාව
20. පූටිකා - වායු හුවමාරුව / උත්ස්වේදනය
21. සවිවර මෘදුස්පරය/ වායු අවකාශ - වායු හුවමාරුව / වායු සංචිත කිරීම
22. පත්‍ර මධ්‍ය/ ඉනි මෘදුස්පර/ සවිවර මෘදුස්පරය - ප්‍රභාසංස්ලේෂණය
23. නාරටි/ සනාල කලාප/ ගෛලම/ ජලෝයම් - පරිවහනය.
24. ස්ට්‍රිලකෝණස්තරය/ දෘඩස්තරය - සංධාරණය
25. පාලක සෛල - වායු හුවමාරුව/ උත්ස්වේදනය පාලනය

ඕනෑම කරුණු 20 ක්

වාත අවකාශය

අ.බ. 2009

සම්පූර්ණයෙන් නම් කළ (8-12 නම් කිරීම) නිවැරදි රූප සටහන- ලකුණු 06
 අසම්පූර්ණව නම් කළ (නම් කිරීම 08 ට අඩු) නිවැරදි රූප සටහන- ලකුණු 03
 නම් නොකළ රූපසටහන- ලකුණු 00

(b) ජලෝයමය පරිසංක්‍රමණ යන්ත්‍රණය විස්තර කරන්න.

1. ප්‍රභවයේ පත්‍ර මධ්‍යසෛලවල සිට (සහවර්ධන සෛල ඔස්සේ) පෙතේර නල/ පෙතේර නල ඒකක තුළට සිනි බැර කරන්නේ,
2. සක්‍රියව/ ATP භාවිතා කරමින්/ පරිවෘත්තීය ශක්තිය භාවිතා කරමින්,
3. සාන්ද්‍රණ අනුක්‍රමණයට විරුද්ධවය.
4. (සමහර ශාකවල) සහවර/ පරිවර්තක සෛලවල සිට පෙතේරනල තුළට සිනි විසරණය වේ.
5. ඒ ජලාස්මබන්ධ/ සම්ප්‍රේෂණය හරහා ය.
6. මෙහිදී පෙතේර නලවල (ද්‍රාව්‍ය සාන්ද්‍රණය වැඩි වී) ජල විභවය අඩු වේ.
7. එහි ප්‍රතිඵලය ලෙස පෙතේර නල තුළට ජලය ඇතුළු වේ.
8. ඒ ආසෘතිය මගින්,
9. යාබද ශෛලම වාහිනිවල සිටය.
10. එමගින් පෙතේර නල තුළ ධන (ද්‍රවස්ථිති) පීඩනයක් ජනනය වේ./ ගොඩනැගේ./ පෙතේර නල තුළ (ද්‍රවස්ථිති) පීඩනය වැඩි වේ.
11. එමගින් පෙතේර නලය දිගේ යුෂය තල්ලුවී ගලායයි.
12. ඒ අඩු පීඩන විභයක් ඇති ප්‍රදේශයටය.
13. අපායනයේදී (ජලෝයම පටකයේදී) ජලෝයම හර කිරීම සිදුවේ.
14. එහිදී පෙතේර නලවලින් පුකුණුස් ඉවත් වී./ ජලෝයමයෙන් විසරණය වී
15. පෙතේර නල තුළ ජල විභවය වැඩි වේ.
16. ඒ නිසා පෙතේර නලවල සිට යාබද ශෛලම වාහිනි තුළට ආසෘතිය මගින් ජලය ගමන් කරයි.
17. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පෙතේර නල තුළ (ද්‍රවස්ථිතික) පීඩනය අඩු වේ.
18. එවිට ප්‍රභවයේ සිට අපායනය දක්වා පීඩනය විභව අනුක්‍රමණයක් ගොඩ නැගේ.
19. (මෙම යන්ත්‍රණය විස්තර කෙරෙනුයේ) පීඩන ප්‍රවාහ කල්පිතය මගිනි.

ඕනෑම කරුණු 16 ක්

$$20 + 16 = 36$$

$$36 \times 4 = \text{ලකුණු } 144$$

රූපසටහන සඳහා = ලකුණු 06

උපරිම ලකුණු 150

7. (a) මිනිසාගේ පෙනහැලි වාතනය වීමේ යන්ත්‍රණය විස්තර කරන්න.

වාතනය සිදුවනුයේ හුස්ම ගැනීම මගිනි.

1. එහිදී පෙනහැලි තුළට හා ඉන් පිටතට මාරුවෙන් මාරුවට වාතය ගමන් කරයි.
2. මෙය ආශ්වාසය හා ප්‍රාශ්වාසය ලෙස පිළිවෙලින් හඳුන්වයි.
3. ආශ්වාසය සෘණ පීඩන ශ්වසනයකි/ ආශ්වාසයේදී පෙනහැලි තුළට වාතය (තල්ලු කිරීම නොව) ඇද ගැනීම සිදු වේ./ සෘණ පීඩන ශ්වසනය සිදු වේ.
4. ආශ්වාසය සක්‍රීය ක්‍රියාවලියකි, එහිදී,
5. පර්ශුක පේශී/ අන්තර් පර්ශුක පේශී සහ,
6. මහාප්‍රාචීරය (ප්‍රාචීර පේශී) සංකෝචනය වීමෙන්,
7. උරස් කුහරය ප්‍රසාරණය වෙයි./ උරස් කුහරයේ පරිමාව වැඩි වේ.
8. මෙය (පෙනහැලි වට කරමින් පිහිටන) අන්තරාග්‍රහ සහ පාර්ශ්වික ජද්‍රා ඵනිතෙන් මත යුමට ලෙස ලිස්සා යාමට ඉඩ සලසයි, එමගින්,
9. පෙනහැලි පරිමාව වැඩිවේ.
10. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස (පිටත වාතයට සාපේක්ෂව) පෙනහැලි තුළ පීඩනය අඩු වීමෙන්,
11. පෙනහැලි සහ වායුගෝලය අතර පීඩන අනුප්‍රාප්තියක් හට ගනී.
12. (පීඩනය වැඩි) වායුගෝලයේ සිට (අඩු පීඩනය ඇති) පෙනහැලි තුළට වාතය ගලා එයි.
13. ප්‍රාශ්වාසය අක්‍රීය ක්‍රියාවලියකි.
14. පර්ශුක පේශී/ අන්තර් පර්ශුක පේශී සහ,
15. මහාප්‍රාචීරය (ප්‍රාචීර පේශී) ඉහිල් වීමෙන්,
16. උරස් කුහරයේ පරිමාව අඩුවෙයි.
17. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස පෙනහැලි තුළ පීඩනය වැඩි වීමෙන්,
18. පෙනහැලිවලින් පිටතට වාතය තල්ලු කරයි./ ගලායාම
19. (ව්‍යායාමවල නිරත වීමේදී) ක්‍රියාකාරිත්වය ඉහළ යන විට/ ගැඹුරු ශ්වසනයේ දී (ගෙල, පිට සහ පපුවේ) අතිරේක පේශී ද භාවිත වී/ දායක වී,
20. උරස් කුහරයේ පරිමාව තවදුරටත් වැඩි කරයි.

(b) මිනිසාගේ හුස්ම ගැනීම සම්පූර්ණ ලෙස පාලනය වන ආකාරය පැහැදිලි කරන්න.

1. හුස්ම ගැනීම/ ශ්වසනය පාලනය වන්නේ අතිවිජානුග යන්ත්‍රණයකිනි.
2. හුස්ම ගැනීම යාමනය කරන ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානය වන්නේ (මොළයේ පාදස්ථයේ පිහිටන) සුෂුම්නා ශීර්ෂකයයි.
3. (මෙම ක්‍රියාවලිය යාමනය සඳහා) සෘණ ප්‍රතිපෝෂී යන්ත්‍රණයක් දායක වේ.
4. ආශ්වාසයේදී පෙනහැලිවල ඇදීම, සංවේදක/ ප්‍රතිග්‍රාහක මගින් හඳුනාගෙන,
5. සුෂුම්නා ශීර්ෂකයට ස්නායු ආවේග යැවීමෙන්,
6. තව දුරටත් ආශ්වාසය වීම නියෝධනය කරයි.

7. මෙය පෙනහැලි ප්‍රමාණයට වඩා ප්‍රසාරණය වීම වලක්වයි.
8. රුධිරයේ CO_2 ඉහළ ගිය විට (රුධිරයේ) pH අගය අඩු වේ.
9. pH වෙනස් වීම හඳුනාගන්නේ සුෂුම්නා ශීර්ෂකයේ ඇති සංවේදක/ (රසායනික) ප්‍රතිග්‍රහක සහ,
10. ප්‍රධාන රුධිර වාහිනිවල/ ධමනි සහ මහා ධමනියේ ඇති සංවේදක/ රසායනික ප්‍රතිග්‍රහක මගිනි.
11. එවිට සුෂුම්නා ශීර්ෂකය, හුස්ම ගැනීමේ ගැඹුර සහ,
12. (හුස්ම ගැනීමේ) වේගය වැඩි කරයි.
13. මෙහිදී වැඩිපුර ඇති CO_2 ඉවත් කරන තෙක්,
14. වාතය පිට වේ/ ප්‍රාශ්වාසය සිදු වේ.
15. එවිට රුධිරයේ pH අගය එහි සාමාන්‍ය අගයට/ 7.4 ට ලඟාවේ.
16. (රුධිරයේ) O_2 සාන්ද්‍රණය ඉතා පහළ ගිය විට, O_2 සංවේදක,
17. එනම් මහා ධමනියේ හා
18. ශීර්ෂපෝෂී ධමනිවලත් ඇති (O_2 සංවේදක),
19. සුෂුම්නා ශීර්ෂකයට ආවේග යැවීමෙන් හුස්ම ගැනීමේ වේගය ඉහළ නංවයි.
20. ශ්වසන යාමනය වැරෝලි සේතුවේ පිහිටි අතිරේක ස්නායු පරිපථ මගින්/ නිසි ලෙස හැසිරවේ.

$$20 + 20 = 40$$

$$\text{ඔනෑම } 38 \times 4 = \text{ලකුණු } 152$$

$$\text{උපරිම ලකුණු } 150$$

www.alevelapi.com

8. (a) කෘමිකර්මාන්තයේදී බහුගුණකවල වැදගත්කම කෙටියෙන් විස්තර කරන්න.

1. බහුගුණක යනු න්‍යෂ්ටියක සමජාත වර්ණදේහ (සම්පූර්ණ) කට්ටල O_2 කට වඩා පැවතීමයි.
2. මෙය ශාක අභිජනනයේදී පුළුල්ව භාවිත වේ.
3. ශාක අවයවවල විශාලත්වය වැඩි කිරීම./ ගයිගා ආවරණය සඳහා භාවිත වේ.
4. ජාන පිටපත් සංඛ්‍යාව වැඩිවීම නිසා සිදු වේ.
5. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සරු බව අඩු වේ.
6. ඒ උපානනයේ වැරදීම නිසාය.
7. බීජ රහිත ප්‍රභේද නිපදවයි./ නිපද වීමට ඉඩ ලැබේ.
8. උදා :- ත්‍රිගුණ කොමඩු

9. ජාන සම්ප්‍රේෂණය සඳහා පාලමක් ලෙස භාවිත වේ.
10. ඒ විවිධ ගුණක මට්ටම් සහිත විශේෂ 02 ක් අතරය.
11. සරුභාවය නැවත ස්ථාපනය කිරීම/ ඇති කිරීම,
12. ගෙනෝමය දෙගුණ කිරීම මගින් සිදු වේ.
13. ස්වාරක්ෂක ආවරණය වැඩි කිරීම,
14. අමතර වල්දර්ශ ඇලීල පිටපත් මගින්, අහිතකර ඇලීල ආවරණය කිරීම නිසා සිදු වේ.
15. අහිරික්න ජාන පිටපත් වල කාන්‍යාන්මක විවිධත්වයට ඉඩ ලැබේ.
16. ඒ ද්විකරණය වූ ජාන යුගල් 01 ක් විකෘති වුවද,
17. එය අත්‍යවශ්‍ය කාන්‍යයන්ට බාධා නොවන පරිදි නව කාන්‍යයක් අත්පත් කර ගැනීම නිසාය.
18. එය විෂමයුග්මකතාවය වැඩි කරයි.
19. එමගින් දිරිය වැඩි කරයි.
20. උදා : ඉරිඟු/ අර්නාපල්/ Alfalfa
21. එය නිෂ්පාදනයේ ගුණාත්මක බව/ ඵලදාවේ තත්ත්වය වැඩි කරයි.
22. තවද (පෙරෙව හා අපෙරෙව) පිටා/ ආහනි දූරීමේ හැකියාව වැඩි කරයි.

(b) කෘෂිකර්මාන්තයේදී භාවිත කරනු ලබන ප්‍රවේණික ව විකරණය කරන ලද ජීවීන් නිසා ඇති විය හැකි පාරිසරික ගැටලු සාකච්ඡා කරන්න.

1. කෘමීන්ට ඔරොත්තු දෙන භෝග නිපදවීම නිසා, ඉලක්ක නොවන කෘමීන්ට හානි සිදු විය හැකිය.
2. ඒ GM භෝග/ ප්‍රවේණිකව විකරණය කළ භෝග තුළ නිපදවුණු විෂ, අහම්බෙන් අධිග්‍රහනය වීම නිසා,
3. ඒ විෂ පරාග තුළින් ව්‍යාප්ත විය හැකි නිසා යහ,
4. (සමහර කෘමීන්ට ආහාර වන) භෝග නොවන ශාක මත තැන්පත් වීම නිසාය.
5. පරපරාගනය නිසා එකම භෝගයේ ප්‍රවේණිකව විකරණය නොකළ/ GM නොවන ප්‍රභේද අතර, සුසංයෝගී ජාන/ ආගන්තුක ජාන සම්ප්‍රේෂණය විය හැකිය./ මාරු විය හැකිය.
6. එමගින් කාබනික/ GM නොවන ගොවිතැන සහ,
7. භෝගයේ වල් දර්ශ/වන දර්ශ/ බන්ධුන් දූෂණය විය හැක.
8. කෘමි ප්‍රතිරෝධී GM භෝග මත යැපීම නිසා, කෘමීන් මරණයට පත් වීම නිසා,
9. මෙවිට පාරිසරික අසමතුලිතතාව ඇති වේ.
10. (වල් නාශකවලට ඔරොත්තු දෙන භෝග භාවිතය) සුපිරි වල්පැල ඇති කරයි.
11. මේවා වල් නාශකවලට ඔරොත්තු දෙයි./ වල් නාශක මගින් පාලනය කළ නො හැකිය.
12. ජාන දූෂණය ඇති කරයි./ ස්වාභාවිකව වර්ධනය වන ශාකවලට ආගන්තුක ජාන පැතිරේ.

13. (විල් නාගකවලට යොමු කළ දෙන හෝන භාවිතය) විල් නාගකවල අධි භාවිතය දීර්ග කරයි.
14. (GM හෝන නිපදවීම) GM හෝන ප්‍රමුඛ වීමට සීමිත ප්‍රභේද සාධකයක් භාවිතයට/ හෝන විවිධත්වය අඩු වීමට හෝන විවිධත්වය සීමිත වීමට මග පාදයි.
15. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සාමාන්‍ය බලපෑම්වලට යොමු කළ දීර්ග අඩු වේ.
16. මෙසේ තනි සාමාන්‍ය සිදු වීමත් මගින්, සම්පූර්ණ හෝන සංයුතියම අපත් වීම, විනාශ වීම සිදු විය හැකිය.
17. මෙය ආහාර නිෂ්පාදන සාධකයන් වෙත වේ.
18. මෙය හෝන ජාන ප්‍රතිපාදන ජාන ප්‍රතිපාදන ජාන අඩු වීමටද හේතු වේ.

$$22 + 18 = 40$$

$$\text{එනම් } 38 \times 4 = \text{ලකුණු } 15$$

$$\text{ලංසු } \text{ලකුණු } 15$$

9. (a) ශ්‍රී ලංකාවේ අභ්‍යන්තර තෙත්බිම් පරිසර පද්ධතියල ලක්ෂණ විස්තර කරන්න
 1. තෙත්බිම් යන ස්ථරය හෝ තාවකාලිකව ජලය සංචිත වන්නාවූ වේ.
 2. ශාක හා සතුන් ඒ ආශ්‍රිතව ඇත.
 3. ගංගා සහ ඇල දොළ.
 4. තෙත් උස් ප්‍රදේශ වලින් ඇරඹෙන ඒවා.
 5. බහු වාර්ෂික වන අතර.
 6. වියළි කලාපීය ඒවා සාකූමය වේ.
 7. ගලායන ජලයේ ගංගා සහ ඇල දොළවල වාසලතා ශාක අඩුය. නැත.
 8. වගුරු බිම්/ ගොතොරු සහ වගුරු වනාන්තර
 9. සහත් බිම් වන අතර.
 10. ඒවාට ජලය ලැබෙන්නේ මතුපිටින් ගලා යන ජලය/ ගංගා වල පිටාර ජලය සහ
 11. භූගත ජල කාන්දු/ උල්පත් මගිනි.
 12. මේවා පිටි සහිත වන අතර.
 13. (ජලය රැඳුනු ඇලෙනසුරු) මැටි පසක් ඇත.
 14. ජලජ පක්ෂීන්ට/ මසුන්ට, උභය ජීවීන්ට/ බොහෝ සතුන්ට වාසස්ථාන සපයයි.
 15. *Colocasia* විශේෂ/ *Aponogeton* විශේෂ/ පත් වර්ග වැනි ශාක විශේෂ සහිතයි.
 16. විල්ලු
 17. ජලාශවල පිටාර තැනි ය.
 18. (ප්‍රමුඛ වාසලතාදිය) තෘණ/ පත් වේ.
 19. ඒවා අලිත්ට හා,
 20. පක්ෂීන්ට විශේෂයෙන් වැදගත් වේ.
 21. ජලාශ/ වැව්
 22. මිනිසා විසින් ගොඩ නගන ලද අතර.
 23. ප්‍රධාන වශයෙන් පහතරට වියළි කලාපයේ විසිණි ඇත.
 24. (නිදහසේ පාවෙන) ආගන්තුක ආක්‍රමණික ශාක විශේෂ ඇත.

(b) ස්වාභාවික ජල ප්‍රභවවලට අපජලය මුදා හැරීමේ බලපෑම පැහැදිලි කරන්න.

1. (අප ජලයේ සිටින) විනාශිතයන් මගින් ජල දේහ' ජල ප්‍රභව දූෂණය වීම නිසා *කොටස් 10 ක්*
2. ටයිෆොයිඩ්/ උණසන්නිපානය *අපජලයේ දූෂණය*
3. කොළරාව *පැහැදිලි කරන්න*
4. පාචනය/ අභිසාරය ඇති විය හැකිය.
5. ජල දේහවල/ ජල ප්‍රභවවල රසායනික දූෂණය/ අප ජලයේ ඇති රසායනික ද්‍රව්‍ය නිසා *අපජලයේ දූෂණය*
දූෂණය සිදු වේ.
6. මෙම රසායනික සමහරක් ජෛව හානිය නොවේ. / ජෛව හානියට ප්‍රතිරෝධී වේ. *(අපජලයේ දූෂණය)*
7. අප ජලයේ වැඩිපුර ඇති නයිට්‍රේට් *පැහැදිලි කරන්න*
8. හා පොස්පේට් නිසා, *පැහැදිලි කරන්න*
9. ශුෂ්කමත් විය හැකිය. *(අපජලයේ දූෂණය)*
10. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ඇල්ගී සහ
11. සයනොබැක්ටීරියා අධිකව වර්ධනය වේ.
12. මෙය ඇල්ගී අතිගහණය/ ඇල්ගී පිපීම නම් වේ.
13. සමහර සයනොබැක්ටීරියා බුලහ/ විදු ද්‍රව්‍ය නිපදවයි.
14. (ඇල්ගී අතිගහණය) මගින් සක්ෂිප්ත උෂ්ණ (කලාප) ඇති වේ. / BOD ඉහළයාම සිදු වේ.
15. මත්ස්‍ය ගහණ/ අනෙකුත් ජලජ විශේෂවල හානි (විශාල වශයෙන්) අඩුවේ. / *අල්ගී පිපීම, ඇල්ගී*
16. දුර්ගන්ධයද ඇති වේ. */ මත්ස්‍ය හානි, ඇල්ගී*

$$24 + 16 = 40$$

$$\text{එනැම } 38 \times 4 = \text{ලකුණු } 152$$

$$\text{උපරිම ලකුණු } 150$$

10. පහත සඳහන් ඒවා ගැන කෙටි සටහන් ලියන්න.

(a) ස්වාභාවික වරණ වාදය

1. පරිණාමය පිළිබඳව ඇති වාදවලින් එකකි.
2. ඩාවින් සහ මොලස් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලදී.

ඩාවින් විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ මත පදනම් වේ.

3. සෑම විශේෂයක්ම පරිසරයට දරාගත හැකි ප්‍රමාණයට වඩා වැඩි ජනිතයන් සංඛ්‍යාවක් නිපදවයි. / අධිජනනය
4. විශේෂයන්/ ගහණයක් තුළ (සාමාජිකයින්) ලක්ෂණ අතින් විවිධය. / ආවේණික ගති ලක්ෂණ අතින් විවිධයි / ප්‍රභේදන ඇත.

ඉහත සඳහන් නිරීක්ෂණ වාර්තා විසින් ස්වභාවික වරණ ක්‍රියාවලිය පැහැදිලි කිරීම සඳහා පහත සඳහන් ලෙස අර්ථකථනය කරන ලදී

5. ගහණයක සමහර (ආවේණික) ගතිලක්ෂණ/ හිතකර ලක්ෂණ/ උචිත ලක්ෂණ/ වඩා හොඳින් පැවැත්මට සහ,
6. ප්‍රජනනයට හේතු වේ.
7. (අනෙක් අය සමග) තරගයේදී ඔවුන් සාර්ථක වේ.
8. එවැනි හිතකර (ගති) ලක්ෂණ/ උචිත ලක්ෂණ සහිත ජීවීන්ට/ තරගයේදී සාර්ථක වන ජීවීන්ට, පැවැත්මට සහ වැඩි ජනිතයන් සංඛ්‍යාවක් නිපදවීමට හැකි වේ./ උච්ඡෝත්තනිය සිදු වේ./ උචිත ලක්ෂණ සහිත ජීවීන්ට නොනැසී පැවැත්මට හා ප්‍රජනනයට ඉහල විභවතාවයක් ඇත.
9. මේ අනුව (පැවැත්මට හා ප්‍රජනනයට) හිතකර ලක්ෂණ ගති ලක්ෂණ ගහණයේ (ක්‍රමයෙන්/ පරම්පරා කිහිපයක් ඔස්සේ) වැඩි වීමක් සිදුවේ.

පැවැත්මට හා ප්‍රජනනයට හිතකර සමහර ලක්ෂණ වන්නේ,

10. විලෝපිතයන්ගෙන් බේරීම/ ආරක්ෂා වීම
11. පීඩාකාරී තත්ත්වවලට ඔරොත්තු දීම/ භෞතික තත්ත්වවලට ඔරොත්තු දීම
12. (සාර්ථකව) ආහාර ලබා ගැනීම
13. රෝගවලට ප්‍රතිරෝධී වීම
14. (අධික) සංසේචන සම්භාවිතාව
15. ජනිතයින් (විශාල) සංඛ්‍යාවක් නිපදවීම/ නිපදවන ජනිතයින් සංඛ්‍යාව
16. (එවැනි) හිතකර (ගති) ලක්ෂණ, ස්වභාවිකව තේරීමකට, වරණයට ලක්වේ./ ස්වභාවික වරණය සිදු වේ.

ඔනෑම කරුණු 14 ක්

(b) සතුන්ගේ ශක්ති අය වැය

1. කිසියම් සත්වයකුගේ ශක්ති වැය කිමීමට එරෙහිව ශක්ති ලබා ගැනීමේ ශේෂ පත්‍රය ශක්ති අය වැයයි.
2. ශක්ති අයවැයේ මූලික ආකෘතිය $C = M + U + F + P$ වේ. මෙහි
3. C = ලබාගන්නා ආහාරවල ශක්ති අන්තර්ගතය.
4. M = පරිවෘත්ති ක්‍රියා සඳහා ශක්තිය වැය වීම.
5. U = මුත්‍ර පිටවීමේදී භාතිවන ශක්තිය.
6. F = මල ද්‍රව්‍ය පිටවීමේදී භාතිවන ශක්තිය.
7. P = නිෂ්පාදනය/ වර්ධනය හා ප්‍රජනනය සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි ශක්තිය.
8. ශක්ති අයවැයේදී ලබාගත් ආහාරයේ ඇති ශක්තිය, ශක්තිය වැය වීම සමග සංසන්දනය කෙරේ.
9. ලබා ගන්නා ශක්තියත් පරිවෘත්තිය සහ බිහිස්ප්‍රාවය සඳහා වැය කරන ශක්තියත් අතර වෙනසින්,
10. නිෂ්පාදනය සඳහා/ වර්ධනය හා ප්‍රජනනයට ප්‍රයෝජනයට ගත හැකි ශක්තිය දක්වේ.
11. ක්ෂේත්‍රයේ හා විද්‍යාගාරයේ ලබාගන්නා ශක්ති මිනුම් මත පදනම් වෙමින් එක් එක් සත්ත්වයා සඳහා ශක්ති අයවැය ගණනය කළ හැකිය

කරුණු 11

(c) කල පටල

1. අධිරෝපනයෙන් පසු ඇතිවන බහිෂ් කල පටල වේ.
2. කලයේ/ හුණයේ වැඩිදුර විකසනය සඳහා ජීවී ආධාරක පද්ධතියක් සාදයි.
3. කෝරියම
4. කලබන්ධනයේ කලයට අයත් ප්‍රධාන කොටසයි.
5. කෝරියම මගින් කලයේ හුණය මට්ටම ප්‍රතිනිකුත් ප්‍රතිචාරවලින් ආරක්ෂා කිරීම සහ,
6. hCG හෝමෝනය නිපදවීම සිදු කරයි.
7. කලලාවාරය
8. කලය/ හුණය වටා පිහිටන ආරක්ෂක පටලයක් වන අතර,
9. තරලය පිරි බුහරයක් නිර්මාණය කර ඇත.
10. එය කම්පණ අවශෝෂකයක් ලෙස ක්‍රියා කරන අතර,
11. වියළීමෙන් ද වලක්වයි.
12. ඩීජාන්ත මට්ටම
13. පසුව රුධිර සෛල බවට පත්වන සෛලවලට දායක වේ.
14. එම ක්‍රියාව හුණ අක්ෂාට මගින් භාරගන්නා තුරු
15. මූලික ජන්මානු සෛල සඳහා ප්‍රභවය සේ ක්‍රියා කරයි. (විකසනය වන ප්‍රජනන ඉන්ද්‍රිය වෙත චලනය වන සෛල ප්‍රභවය සේ ක්‍රියා කරයි)
(අලිනිර්මය, ඩීජාන්ත මට්ටමේ කුඩා (බාහිර) මල්ලකි/ පැසකි. එය රුධිරය නිපදවන මුල් ස්ථානයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි. රුධිරය නිපදවයි. එසේම ප්‍රිත්‍රාගයේ විකසනය හා අදාළ වේ.)

ඕනෑම කරුණු 13 ක්

$$14 + 11 + 13 = 38$$

$$38 \times 4 = \text{ලකුණු } 152$$

$$\underline{\text{උපරිම ලකුණු } 150}$$